

Az SZTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszékének speciális szakdolgozati követelményei

1. Általános előírások

A szakdolgozatok terjedelmét, szerkesztését, a plágiummal kapcsolatos eljárásokat az SZTE BTK honlapjáról letölthető tájékoztatók, mindenekelőtt a Vademecum szabályozza. Ennek a BA szakdolgozatokra vonatkozó része a következőképpen hangzik:

„A 2006. szeptemberétől alapképzésben (BA képzésben) résztvevő hallgatók kötelesek szakdolgozati témát választani legkésőbb az 5. félév kurzusfelvételi időszakának végéig, és azt az erre szolgáló nyomtatványon a Tanulmányi Osztálynak bejelenteni. Az utolsó szemeszter kezdetén a végleges címet, a témavezető nevét és a záróvizsgára jelentkezési szándékot a Tanulmányi Osztálynak írásban be kell jelenteni.

A BA szakok szakdolgozati követelményei az alábbiak szerint alakulnak:

A képzés munkanyelvén legalább 20, de legfeljebb 35 oldal terjedelemben, 12-es pontméretben, 1,5-es sorközzel megírt önálló munka, melyben a tartalom- és irodalomjegyzék a 20-35 oldal terjedelemben felül értendő. A standard margó mindenütt 2,5 cm.

Szlavisztika szakirányon a minimális terjedelem 20 helyett 10 oldal.

Egyes készség szintű ismereteket is adó szakokon (pl. kommunikáció) a szakdolgozat egy gyakorlati munka elkészítése révén is teljesíthető.”

2. Speciális tanszéki előírások

Kommunikáció- és Médiatudomány BA szakon szakdolgozatot minden, a szakon oktató tanárnál lehet készíteni. Külső szakemberek bevonását a tanszékvezető és az érintett szakirány vezetője engedélyezheti.

Elméleti szakdolgozat-téma mind az alap- és törzsképzés, mind a szakirányok témaköréből választható; ennek formai követelményei tekintetében a kari szabályozás az irányadó.

A szakirányok közül az *Elektronikus*, ill. a *Nyomtatott sajtó* szakirány esetében gyakorlati munka („Mestermunka”) is benyújtható szakdolgozatként. Ezek lehetséges témaköreit és követelményeit az alábbiakban részletezzük.

A *Nemzetközi kommunikáció és turizmus*, a *Médiainformatika* és a *Public Relations* szakirány esetében a tanulmányok csak elméleti szakdolgozattal zárhatók. A rájuk vonatkozó, alábbi információk a témaválasztást igyekeznek elősegíteni; a szaktanárral való konzultáció alapján természetesen kialakíthatóak további, a szakirány tárgykörébe vágó szakdolgozati témák is.

2.1. Elektronikus sajtó szakirány

A szakdolgozatukban rádiós, ill. televíziós gyakorlati munka eredményeként megszerzett tudásukról számot adni szándékozó hallgatók két, ill. három műfajban készíthetik el mester munkáikat.

2.1.1. Rádiós mester munkák

(a) Rádiós portréműsor

Terjedelem:

Minimum 30, maximum 50 perc.

Követelmények:

A téma, riportalany föllege, a választott személy interjúképességének, életútjának vázolása, indoklása – ez már az írott kísérő munka része, kezdete.

A hangfelvételek elkészítése, montírozása (vágás), az akusztikai elemek és más műsorelemek (zenék, narrációk, felolvasások, irodalmi idézetek, hangdokumentumok stb.)

szerkesztése, a kész műsor hallgatható formában való tárolása és továbbítása (mp3., stb.)
A műsorkészítés írásos dokumentálása, a forgatókönyv elkészítése és mellékelése a hangzó anyaghoz, szintén követelmény, minimum 10 gépelt oldal.

(b) Rádiós dokumentumműsor

Terjedelem:

Minimum 30, maximum 50 perc.

Követelmények:

A téma, a riportalany föllege, témaindoklás, a téma dokumentarista feldolgozásának választott módja – ez már az írott kísérő munka része, kezdete.

A hangfelvételek elkészítése (a történetnek legalább 3 szereplősnek kell lennie!), montírozás (vágás) az akusztikai elemek műsorba helyezése (zenék, szerkesztői, műsorvezetői szövegek, információk, hangdokumentumok, irodalmi idézetek, források, felolvasások stb.) a kész műsor hallgatható formában való tárolása, továbbítása (mp3., stb.)

A műsorkészítés írásos dokumentálása, forgatókönyv elkészítése és mellékként való csatolása a hangzó anyaghoz, minimum 10 gépelt oldal.

2.1.2. Televíziós mester munkák

(a) A televíziós mester munkák készítésére vonatkozó általános követelmények

Ha valaki szakdolgozatként a 3 éves képzés végén filmet készít, akkor ezt szerkesztő-riporterként és rendezőként teheti.

Mivel a filmkészítés több ember munkájából áll össze és a tartalom kívül az élvezhetőség feltétele a jó kép és hangminőség, ezért operatőr és vágó közreműködhet a forgatásnál és az utómunkálatoknál. A tanszék operatőri és vágói ismeretekkel rendelkező munkatársai

a szakdolgozati filmekhez szakmai segítséget nyújthatnak. A filmek elkészítéséhez, ha a szakdolgozó igény tart rá, a tanszék technikai berendezéseit igénybe veheti (kamera+ tartozékai, mikrofon, mikroport, vágóberendezés, vágóprogram). A forgatáshoz szükséges kazettát (mini DV, DVCam, DVD) a szakdolgozónak saját magának kell biztosítania.

A filmekhez írásbeli dolgozatot kell csatolni minimum 10 oldal terjedelemben. Ennek két részből kell állnia:

1. A téma, a riportalanyok föllelése, témairidoklás, a téma feldolgozásához választott műfaj
2. forgatókönyv.

(b) Televíziós portréfilm vagy portrébeszélgetés

Terjedelem:

Minimum 25, maximum 40 perc.

Követelmények:

A portréalany kiválasztása után a forgatás leszerzése, előkészítése, forgatás, scriptelés, montírozás (vágás), zenék kiválasztása, narrációk elkészítése és felmondása, feliratok elkészítése és a kész film DVD-re történő kiírása. A portréfilm vagy – beszélgetés alanya egy bizonyos társadalmi közeg életében fontos szerepet játszó személy, akinek életútját vagy művészi, szakmai pályafutását összegzi a film.

(c) Dokumentumfilm

Terjedelem:

Minimum 25, maximum 60 perc.

Követelmények:

A téma kiválasztása, előkészítése, terepszemle, (a történetnek többszereplősnek kell lennie!), forgatás előkészítése, forgatás, montírozás (vágás) az akusztikai elemek műsorba helyezése (zenék, szerkesztői szövegek, stb.). A kész film DVD-re történő kiírása. A dokumentumfilm olyan tényeken alapuló film, amely valós eseményekről és emberekről szól. Sok esztéta szerint az igazi dokumentumfilmnek tartalmaznia kell a szociális értékeket azzal a céllal, hogy a társadalmi és gazdasági körülményeken javítani lehessen.

(d) Ismeretterjesztő film (tudományostól a természetfilmig)

Terjedelem:

Minimum 30, maximum 60 perc.

Követelmények:

A téma kiválasztása, előkészítése, terepszemle, forgatás előkészítése, forgatás, montírozás (vágás), az akusztikai elemek műsorba helyezése (zenék, szerkesztői szövegek, stb.). A kész film DVD-re történő kiírása. Az ismeretterjesztő filmben a domináns szerep ugyan a

tudományé, azonban benne van a kreatív filmes szakember – alkotó – is. Az ún. természetfilm mondanivalója alapvetően képi természetű.

2.1.3. Lehetséges elméleti szakdolgozat-témák az Elektronikus sajtó szakirány hallgatói részére

(a) Hangképes elemzés egy adott rádióállomás legalább három azonos műsoráról vagy egy hetes műsorfigyelés és annak feldolgozása

Követelmények:

Hangképes elemzés alatt olyan vegyes műfajú műsordokumentálást értünk, amikor egy szabadon választott rádiós csatorna periódusosan ismétlődő műsoraiból (pl. MR1 Kossuth Rádió 17.30-kor kezdődő hírműsora) egy folyamatszakszt (például az adott hét műsorai) kiválasztva, adott témában készítünk folyamat és témaelemzést.

A választott műsorokat illetve műsorelemeket (hírek, tudósítások, interjúk, háttérbeszélgetések) hangban is mellékeljük a dolgozathoz, és a hanganyag alapján készítjük el az írásos elemzést. A csatornák internetes „isméltéseiből” az adott műsorelemek az aktuális szerzői jogi előírások figyelembevételével letölthetők és a dolgozathoz mellékelendők. A dolgozatnak legalább 10 hanganyagot kell tartalmaznia.

(b) Televíziós csatornák azonos típusú műsorainak elemzése

Követelmények:

Televíziós műsorelemzés alatt olyan vegyes műfajú műsordokumentálást értünk, amikor szabadon választott televíziós csatornák (legalább kettő) azonos műfajú műsorait legalább három napon vagy három műsoron át nyomon követjük, azokat a műfajra jellemző szabályok szerint elemezzük. (Pl. M1 Híradó, RTL Klub Híradó, TV2 Tények esti híradók vagy M1 Delta, TV2 Magellán tudományos magazinok) A megnézett műsorokból egy-egy bejátszást kiválasztunk és azt részletesen elemezzük, kép és tartalom, felkonf. és anyag kapcsolata, stb. alapján.

A választott műsorokat illetve műsorelemeket (hírek, tudósítások, interjúk, háttérbeszélgetések) DVD-én is mellékelni kell a dolgozathoz. (A csatornák internetes „isméltéseiből” az adott műsorelemek az aktuális szerzői jogi előírások figyelembevételével letölthetők.)

2.1.4. Az értékelés szempontjai az Elektronikus sajtó szakirány területén benyújtott mestermunkák és műsorelemzést tartalmazó elméleti szakdolgozatok

Kiválónak (jeles 5) értékelhető az a mestermunka, amelyik egyedi témaválasztással, még föl nem dolgozott területen, kiváló felvételekkel és dramaturgiai megoldásokkal, professzionális, adásképes műsort készít. Az írásbeli földolgozás az indokokkal, a földolgozás módjára tett eredményes kísérlettel pedig mindezt alátámasztja. Egyedi témaválasztás, hagyományos megoldások következménye is jeles végeredményt hozhat.

Jó (4) eredményt az a hallgató érhet el, aki mások által is feldolgozott, aktuális témát választ és a feldolgozásban (akusztikai elemek, dramaturgiai megoldások) a lineáris történetmesélés, közérthető tálalás megoldásait választja.

Közepes (3) az a munka, amely csekély egyedi jelleget mutat, a vágás közepes minőségű, az írásos kísérő szöveg logikai menete nem mindenütt konzekvens.

Elégséges (2) az a munka, amely csekély egyedi jelleget mutat, a vágás gyenge minőségű, az írásos kísérő szöveg logikai menete több helyen kifogásolható.

Elégtelen (1), ha a Mestermunka és a hozzá kapcsolódó írásos rész a fent megfogalmazott minimális követelményeknek sem tesz eleget.

Az elméleti (műsorelemző) szakdolgozatokra vonatkozó érdemjegyek egyedi elbírálás alá esnek. A műsorválasztás indoklásának meggyőző volta, az elemzés jól kidolgozott szempontjai, az eredeti meglátásai, a struktúrák, a visszatérő és egyedi elemek használatának felismerése képezik az értékelés főbb szempontjait. Az elemzett műsorok műsorkészítői attitűdjeinek világossá tétele, az újságírói magatartás elemzése mindenképpen feltétele a jeles (5) osztályzatnak.

2.2. Nyomtatott sajtó szakirány

A szakdolgozatokban a nyomtatott sajtó szakirány keretei között megszerzett gyakorlati tudásukról számot adni szándékozó hallgatók két műfajban készíthetik el mestermunkáikat.

(a) Portréinterjú

Terjedelem:

Minimum 20, maximum 35 oldal, az elméleti szakdolgozat formai követelményei szerint.

Követelmények:

A szakdolgozatot készítő hallgató bármely szabadon választott területről – pl. kultúra, oktatás, gazdaság, közélet, sport stb. – egy olyan interjúalanyt választhat, akit portré jellegű mélyinterjúban, párbeszéd formájában több szempontból – személyiség, életút, pályakép, eredmények – sokoldalúan, hitelesen, pontosan, élményszerűen, eredeti módon és a műfaj szabályainak megfelelően képes bemutatni. Különös figyelmet kell fordítani a kérdések, az interjú megkomponálására, tagolására, a szöveg

dramaturgiai ívének kialakítására, a címadásra, a leadre. Az írásnak tükröznie kell az interjúkészítő jártasságát a témában, empatikus és kapcsolatteremtő képességét; kérdéseiből ki kell derülnie: alapos felkészülés előzte meg a beszélgetést. Fontos, hogy a hallgató az élő beszédet a szakma szabályainak megfelelően ültesse át írott szöveggé, képes legyen sűríteni, a lényeget kiemelni. Jó, ha a portréinterjút informatív keretes írások (pl. névjegy) is kiegészítik, gazdagabbá teszik.

(b) Riport

Terjedelem:

Minimum 20, maximum 35 oldal, az elméleti szakdolgozat formai követelményei szerint.

Követelmények:

A szakdolgozatot készítő hallgató bármely szabadon választott érdekes ügyről, problémáról, jelenségről, történelemről készíthet riportot az esemény vagy állapot felfedező, ábrázoló, szociografikus bemutatásával, az eleven leírás és az oknyomozás módszereivel, a műfaj szabályainak megfelelően. A riportnak alapos anyaggyűjtésre, tényfeltárással kell épülnie, tartalmazzon dialógusokat, emberábrázolást, miliőfestést, lehetőleg éljen a feszültségteremtés, késleltetés eszközeivel. Plasztikusan mutasson be egy konfliktust, korrektül szólaltassa meg az ellenérdekű feleket, ütköztesse a különböző véleményeket. Ellenőrizhetően, hitelesen legyen benne a valóság: valódi nevek, valódi helyszínek szerepeljenek, pontos, konkrét és hiteles információkra, dokumentumokra épüljön. Az írás lehetőleg mutasson rá társadalmi összefüggésekre, okokra és következményekre.

(c) Lehetséges elméleti szakdolgozat-téma a Nyomtatott sajtó szakirány hallgatói részére: témakövető lapelemzés

Terjedelem:

Minimum 20, maximum 35 oldal, az elméleti szakdolgozat formai követelményei szerint.

Követelmények:

A hallgató legalább két napi- vagy hetilap hosszabb periódust (legalább egy hónapot) érintő összehasonlító elemzésével egy kiemelkedő jelentőségű ügy vagy történelmi esemény nyomtatott sajtóbeli megjelenését vizsgálhatja. Dokumentálnia kell, hogy az adott témában a kiválasztott lapokban mekkora számban, milyen műfajú (hír, tudósítás, riport, interjú, publicisztika) írások jelentek meg, és elemeznie kell, hogy ezeket mi jellemzi; miben hasonlít egymásra, miben különbözik a kiválasztott lapok témakövetése. Mennyiben felel meg az adott téma feldolgozása a sokoldalú, objektív, gyors és hiteles tájékoztatás követelményének.

2.3. Médiainformatika szakirány

Témakörök, javaslatok:

Tartalomkezelő rendszerek összehasonlítása

Számítógépes grafikai munkálatok a webtervezésben

Közösségi oldalak elemzése és összehasonlítása

A keresőmarketing eszközei és problémái

A Web 2.0 lehetőségei és hatásai az internetes kommunikációra

Online magazinok tervezése

Webhelyek kialakításának esztétikai és ergonómiai szempontjai

A látogatottság-mérés módszerei és eredményeinek felhasználása

Internetes reklámkampány tervezése és lebonyolítása

Az internetes rádiózás aktuális kérdései (technikai és használhatósági szempontok szerint)

Televíziózás az interneten: a jelen és a jövő (technikai és használhatósági szempontok szerint)

A Creative Commons licencek és az általuk hozott változások

2.4. Nemzetközi kommunikáció és turizmus szakirány

Témakörök, témajavaslatok:

Magyar kulturális diplomácia helye Európában és a világban

A magyar kultúra külföldi menedzsmentje (diplomáciai háttér, intézményrendszer, kulturális évadok)

Magyar diplomácia, magyar kultúra (a diplomáciai szervezet, fontosabb nemzetközi megállapodások, a kulturális diplomácia helye és szerepe a magyar diplomáciában)

A marketingkommunikáció alkalmazásának hatékony eszközei a turisztikai non profit szféra létesítményeiben (idegenforgalmi hivatalok, turisztikai információs irodák, turizmusmarketing szervezetek, MT. ZRt. külképviseletei)

Marketingkommunikációs lehetőségek a turisztikai for profit szférában (utazásszervezők, utazási irodák, utazási ügynökségek, szálláshelyek)

Egy település, vagy térség nemzetközi kommunikációs lehetőségei a turisztikai szektor révén

Turisztikai arculatépítés egy választott térség példáján (esettanulmány)

Médiakapcsolatok ápolása, a nyilvánosság tájékoztatása egy turisztikai projekt megvalósítása során (esettanulmány)

A kultúraközi kapcsolatok történetisége

Az interkulturális kommunikáció kiemelkedő korszakai

2.5. Public Relatios szakirány

Témakörök, témajavaslatok:

„Mindennapi válságaink” – válság- és katasztrófavhelyzetek napjainkban

A médiumok szerepe válsághelyzetekben

Konfliktuskezelési módok és válságkezelési stratégiák a gyakorlatban

„Negatív szenzációk” – a közvélemény reakciói, reagálás a válságra

A sajtóreferens, az intézményi kommunikátor feladatai, tevékenysége. Egy adott intézmény sajtókommunikációjának elemzése

A sajtókapcsolatok eszközei a kulturális és a politikai kommunikációban

A hírérték a PR látószögéből

Kampánykommunikáció (esettanulmányok)

Helyi kommunikációs stratégiák, az önkormányzatok kommunikációja

A tematizáció és a perszonalizáció vizsgálata egy konkrét eset kapcsán

Civil szervezetek, nyomásgyakorló csoportok ügymenedzselése

Egy szervezet kommunikációs tevékenységének megtervezése: az arculat által meghatározott kommunikációs–mix készítése

Egy szervezet kommunikációs csatornáinak vizsgálata

Kommunikációs kihívások kezelése a közszféra esetében

Települési- vagy megyei imázsépítésre használható üzenetek és a megjelenítést szolgáló kommunikációs felületek.

2.6. Értékelési szempontok a Nemzetközi kommunikáció és turizmus, a Médiainformatika és a Public Relations szakirány esetében

Az értékelés során elsődleges szempontok a témaválasztás elméleti vagy gyakorlati relevanciája, a munka kidolgozottsága és esetleges alkalmazhatósága, az elméleti szakirodalom feldolgozásának színvonala.